

haloldalon), mert a munkásérdek és a nemzeti politika a legszorosabban megférnek egymás mellett és — úgy mond — higgyék el a szociáldemokrata képviselők, hogy a mi szívnkhöz sokkal közelebb áll az az ipari munkás, ha magyar és magyarnak vallja magát, mint bármelyik monopolisztikus kartellvállalat. (Helyeslés a jobboldalon.) Higgyék meg a szociáldemokraták, ha a magyar ipari munkásnak nem ülnék a nyakára és nem követik tőle a rabszolgaságot és a szociáldemokrata terrorhoz való szoros alkalmazkodást, és nem követik tőle azt, hogy évtizedeken keresztül fizessen a szociáldemokrata-pártnak adót, akkor az az ipari munkás tud magának állandó otthonát és vagyont szerezni és a magántulajdon elve alapján igyekszik beállni a nemzeti célok szolgálatába. S akkor a mai lerongyolódott országban is több fejlődést tudunk elérni, nemcsak az agrárpolitika szempontjából, hanem az ipari munkásság javának szempontjából is. A javaslatot elfogadta. (Éljzés és taps, a szónokot számosan üdvözlik.)

Ezután az elnök javaslatára elhatározták, hogy a vitát holnap folytatják, majd áttértek az interpellációkra.

Az interpellációk

Patay Gyula írásban nyújtotta be interpellációját a pénzügyminiszterhez a földtervezési költségvetésnek a Magyar Nemzeti Banknál leendő lombardirostól.

Györki Imre szocialista az összkormányhoz intézett interpellációját a cukor és a tej, valamint egyéb élelmiszer árártásáról.

Utána Kun Béla a sörkartel árait kifogásolta. Mind a két interpellációt kiadták az illetékes minisztereknek.

A hadirokkantak és özvegyek földje

Györki Imre szocialista a földművelésügyi és népjóléti miniszterhez intézett interpellációjában azt kérte, hogy a hadirokkantak és özvegyeknek jutató föld váltáságról méréseljék.

Mayer János földművelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy érdemben ez a kérdés a pénzügyminiszterhez tartozik, egyébként úgy a kormány, mint a Földbirtokrendező Bizottság azon volt, hogy 25 százalékkal olcsóbban jussanak ezek a kategóriák földhöz. Úgy tudja, hogy eddig panasz nem is merült föl, mert a pénzügyminiszter a hozzá érkezett panaszokat azonnal orvosolta.

Allati oltóanyagok és szérumok árának csökkentése

Sigray Antal gróf a földművelésügyi miniszterhez interpellált. Elmondta, hogy az állatgyógyászatban használt oltóanyagok és szérumok olyan drágák, hogy a magyar gazdaközönség azt nem veheti igénybe. Statisztika alapján megállapítja, hogy külföldön olcsóbb az oltóanyag. Nemrégiben egy magánvállalkozás részvénytársaság alapítására vonatkozó kérvényt adott be a miniszternek, amelyben engedélyt kérnek az oltóanyag és szérum előállítására, amit 30—50 százalékkal tudnának olcsóbban adni, mint a külföldi árak.

Mayer János földművelésügyi miniszter válaszában elmondta, hogy ma nyolc oltóanyag és négy szérumtermelő intézetünk van. Az interpelláló adatai túlzottak, mert ő a detailárat hasonlította össze az angroárrakkal és így természetesen szembetűnő különbség mutatkozik. Felolvassa a hiteles oltóanyag árakat és e szerint a mi árunk olcsóbbak, mint a külföldi árak. Tiltakozik az ellen, hogy az oltóanyag-drágasággal hozzák összefüggésbe az állatok közötti mutatkozó pusztulást. Egyébként az oltóanyag intézetek árait most nem lehet mérsékelni, mert ezeket a terményárak arányában állapították meg. Az interpelláló által említett magánvállalkozás kérvénye csak három nappal ezelőtt érkezett hozzá, így nem volt módjában azaz behatárolni foglalkozni, de ha az összes előfeltétel megvan, nem fog elzárkózni az engedély megadásától. Egyébként ez év júliusában lép életbe a kartellvény, amely felhasználást ad a miniszternek arra, hogy az oltóanyagárakat a körülményeknek és a gazdasági érdekeknek megfelelően újból megállapítsa. (Helyeslés.)

A szocialista „magánnyomozó” és a mindsenti főszolgabíró esete

Esztergyólyos János szocialista a belügyminiszterhez intézett interpellációjában azt állította, hogy a belügyminiszter a hatóságok jelentéseikkel félrevezet. Legutóbb egy szentesi leveletgyben interpellált, amikor a saját, szocialista nyomozásuk alapján ismertette az esetet. A belügyminiszter ezt nem fogadta el, hanem a hatósági jelentésre támaszkodott, amely pedig ellenkezik a valósággal.

Scitovszky Béla belügyminiszter kijelentette, hogy a szentesi leveletgyben most folyik a hatósági vizsgálat, tehát végleges választ az interpellálóknak nem is adhat. Megállapítja, hogy a „szocialista nyomozások” egyáltalában nem fedik a valóságot. Igazolja ezt például a mindsenti főszolgabíró esete,

akiről a szocialisták azt állították, hogy egy munkanélküli küldöttségnek azt mondta: dögöljenek meg. Azóta kiderült, hogy nemcsak hogy nem ezt mondta a főszolgabíró, hanem éppen egyik szocialista munkanélküli használta ezt a kifejezést, amikor a főszolgabíró munkát kínált nekik. A mindsenti főszolgabíró egyike a legjobb közigazgatási tisztviselőnek, akit a munkások is szeretnek. Értékelhető, hogy a szocialisták éppen ezzel a tisztviselővel kezdenek ki, de éppen ezért kötelességének tartja, hogy védelmébe vegye az alapvetően megváltott főszolgabírót. (Helyeslés.)

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Március 15., Petőfi Sándor és a szocialisták

Propper Sándor szocialista a munkásság márciusi ünnepének betöltését tette szóvá. Rendőrállam vagyunk... (Nagy zaj a jobboldalon és a baloldalon.)

Jánossy Gábor: Hogy lehet ilyen mondani!

Propper Sándor elmondta, hogy a főkapitány megtöltötte a munkásság felvonulását Petőfi szobrához...

Krudy Ferenc (a szocialisták felé): Semmi közük magunknak Petőfiszhez! (Nagy zaj a szocialistáknál, derültség a jobboldalon.)

Kana P. András: Petőfi nemzeti volt! (Nagy zaj, az elnök figyelmébe a zajongó képviselőket.)

Propper Sándor szocialista: Ha Petőfi élne...

Krudy Ferenc... akkor jaj volna magunknak! (Nagy zaj a szocialistáknál.)

Peyer Károly szocialista (az egységes párt felé): Magukról írta ezt Petőfi: „Meddig bögtök még a haza nevében.” (Nagy zaj és tiltakozás.)

Almásy László házelnök a versnek sértő alkalmazása miatt rendutasítja a szocialista képviselőt.

Propper Sándor szocialista: Petőfi ezért a versért ma a Markó-utcában ülne! (Nagy zaj.)

Almásy László házelnök kegyeletisértő kijelentéssel rendreukasítja Proppert.

Scitovszky Béla belügyminiszter kijelenti, hogy a szocialista felvonulás megtöltése csupán azért történt, mert ugyanarra az időre már két gyűlést ugyanazon a helyen engedélyeztek, tehát technikai akadály volt annak, hogy a szocialista gyűlést ott megengedjék.

A belügyminiszter nyilatkozata a hétfői lapok megrendszabályozásáról

Scitovszky Béla belügyminiszter válaszolt az interpellációra:

— Ugy a Reggeli Ujság, mint a Magyar Hétfő címen megjelenő politikai hetilapok utcai terjesztésére megadott engedélyt a sajtótörvény 11. §-a alapján azért vontam vissza, mert mindkét lapban az ország külső politikáját károsan befolyásoló közlemények jelentek meg s a közlemények és az azokból vont következtetések a nemzetközi érintkezésben surlódásokat okozhatnak, köztételen tehát, hogy veszélyeztetik az ország külső politikájának, de visszahatás révén belső rendjének érdekeit is. A lap kolportázsjogának megvonásával sem a sajtószabadság, sem a méltányosság sérelmet nem szenvedett. Nem szenvedett sérelmet a sajtószabadság, mert mint minden szabadságnak, úgy a sajtószabadságnak is vannak határai, amelyeken túl már a sajtószabadsággal való visszaélés következik. Ezek a határokon túl a sajtó útján sok olyan veszedelmes és jogsértő közlemény is elkövethető, amely, ha nem is meríti ki valamely sajtóbünceselekmény tényálladékát, mert hiszen a gyakorlati élet számos olyan esetet vet fel a felszínre, amely a meglévő törvényekbe felvéve nincsen, de nem részeseülhet a legszélesebbkörű terjesztés jogában. Eppen ezért állítja fel sajtótörvényünk az utcai és a házaló terjesztés akadályait, hogy ezzel az így veszedelmes és jogsértő eselekménnyel szemben legalább a sajtórendészet körében adjon, ha nem is teljes, de legalább részleges védekezésre módot.

A sajtóról szóló közel hét esztendei előkészítés után a törvénytervezet beillesztett 1914. évi XIV. t.-c. ugyanakkor, amikor 9. §-ában a sajtótermékek terjesztésének szabadságát abban a mondatban, hogy „Sajtóterméket a törvény korlátai között mindenki szabadon terjeszthet”, kimondja, kellően gondoskodik annak intézményes biztosításáról és a terjesztés szabályozásáról is. A törvény a sajtótermékek utcai és házaló terjesztését hatósági engedélyhez köti, megszabva egyben az így terjesztés általános feltételeit és akadályait is.

A konkrét esetben mind a két lapban oly közlemények láttak napvilágot, amelyek az országnak az 1922. évi XVII. t.-c. 6. §-ával védett külpolitikáját, illetve külső politikájának érdekeit veszélyeztették, amely körülményeket okot adott volna arra, hogy a ma érvényben levő sajtójogi jogszabályok alapján mind a két lapnak a megjelenése és terjesztése végleg betiltassék.

Eppen méltányossági okokra voltam figyelemmel akkor, amikor ezen legsúlyosabb retorzió helyett csupán a lapok utcai terjesztését vontam meg. Ezen enyhébb intézkedésem

A kormány nem foglalkozik a választási törvény módosításával

Farkas István szocialista az országgyűlési választásokról s a titkos szavazás bevezetéséről kérdezi meg a belügyminisztert. Arra kéri a kormányt, hogy a választási törvényt módosítsák és vezessék be a titkosságot.

Scitovszky Béla belügyminiszter rövid válaszában kijelenti, hogy a kormány ezidő szerint nem foglalkozik a választási törvény módosításával.

A Ház tudomásul vette a miniszteri választ.

Nincs azonban kifogása az ellen, hogy más helyen, vagy más időben rendezzék meg az ünnepet, mert senkit sem akar abban korlátozni, hogy nemzeti ünnepét megülje. Petőfi ma mindenkié, az egész nemzeté, aki nemcsak nagy költő volt, hanem nemzeti hősként a hazáért elesett.

— Mi csak örülünk, — fejezte be szavait, — ha a munkások Petőfi-ünnepet akarnak tartani. (Helyeslés.)

A Ház a miniszter választ tudomásul vette.

Két hétfői lap betiltásának ügye

Várnai Dániel szocialista a Reggeli Ujság és a Magyar Hétfő című hétfői lapok kolportázsjogának megvonásáról intézett interpellációt a belügyminiszterhez. Ennek az intézkedésnek a nyomdai munkások is kárát látják. A betiltás megokolása szerint külpolitikai érdekeket sértettek meg a lapok. Nem érti, hogy Achmed Zogu és szerelmei...

Almásy László házelnök felbeszékítja a szónokot és figyelmébe, hogy tartózkodjék külpolitikai érdekeinket sértő megállapításoktól.

Várnai Dániel szocialista úgy véli, hogy a lap betiltásának az igazi okát a belügyminiszter nem árulta el.

Scitovszky Béla belügyminiszter bejelenti, hogy Rassay Károly hasonló tárgyú interpellációja után együttesen válaszol mind a két interpellációra.

Rassay Károly megismétli a jegyző által felolvasott interpellációjának szövegét és választ vár a minisztertől.

tehát a méltányosság elvét egyáltalán nem sértheti.

Tudatában vagyok annak, hogy valamely lap kolportázsengedélyének megvonása bizonyos kereseti lehetőségek csökkenésével jár, ebben a vonatkozásban szociális érdekeket is érint. Ezeknek az érdekeknek azonban az állam magasabb érdekeivel szemben háttérbe kell szorulniuk, mert nem engedhető meg az, hogy a sajtószabadság örve alatt az állam fontos külpolitikai érdekei veszélyeztessenek.

Az interpellációra okul szolgálat rendelkezésem visszavonását s illetve a megvont kolportázsengedélyek újabb megadásának kérdését majd akkor vehetem érdemi tárgyalás alá, hogyha garanciát fogok látni arra nézve, hogy nem nyújtanak teret oly tendenciák érvényesülésének, melyek a magyar állam érdekével össze nem egyeztethetők.

Egy-két nap választ elbennünk március idusától, amidőn a magyar szabadságjogok során a sajtószabadság jogát is piedesztálra állították. Az egész magyar nemzet s kivétel nélkül annak minden egyes polgára és tagja szentségnek tekintti ebben az országban erre a piedesztálra állított sajtószabadságot. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Ezt sem a hatalom, sem más erőszak, sem más kéz erről a piedesztálról le nem húzhatja. Ha azonban van sajtó, amely maga lép le erről a piedesztálról, akkor mi elsősorban kötelességünknek azt tartjuk, hogy az illetőt visszasegítsük erre a piedesztálra, de hogyha ezen segítségünk révén és segítségünk után is nem akar ezen a piedesztálra megmaradni, akkor mi a piedesztálra állított sajtószabadsággal szemben kötelességünk tartjuk, hogy ezeket többé a piedesztálra vissza ne eresszük.

Pakots József: Ez frázis!

Scitovszky Béla belügyminiszter: Lehet, hogy frázis, de éppen azért tartja a képviselő úr frázisnak, mert nagyon jól érti, hogy mit mondok vele és azért használtam ezt a frázist, hogy igenis megértsek belőle azt, amit mondani akartam. Amíg a magyar sajtó ilyen piedesztálon marad, mindenki tiszteltet hajol meg előtte és kötelességének fogja tartani, hogy megvédje ezt a sajtót, de aki a nemzet jól felfogott érdekei ellen vét, azt mi figyelmeztetjük, hogy igenis becsülje meg a nemzet által aláta tett piedesztált és a nemzet érdekeinek szolgálatába állítsa a sajtó munkásait. De aki maga lép le erről a piedesztálról, nem tudjuk visszasegíteni erre a magaslatra. Mi azokat védjük, akik a piedesztálon állnak és nem azokat, akik erről a maguk akaratából csúsznak le. (Helyeslés.)

Várnai Dániel szocialista nem fogadja el a miniszter választ, mert szerinte a minisz-

ter nem mondta meg a betiltás igazi okát.

Rassay Károly konkrét okokat kér a minisztertől a betiltással kapcsolatban. Az alban királyról szóló riport sok külföldi lapban is megjelent...

Scitovszky Béla belügyminiszter: A Stunde-ban is!

Rassay Károly szerint a bíróság bevonásával kellett volna ilyen ügyben intézkedni. A betiltás azért történt, mert a kormány példát akart mutatni, hogy hogyan kell eljárni ilyen esetben. Ezért betiltotta a két lapot. Ezután azt vitatta, hogy a kolportázs jog megvonásának megokolása helytelenül idézte a sajtótörvényt. Elfogadja azt az álláspontot, hogy a családi élet rejtett dolgai nem valók a nagyközönség elé, azonban az egyesnek kell arra törekednie, hogy ne botránkoztassa meg a közvéleményt és ne legyen módja a sajtónak az ilyen esetek megírására. A külföldi lapok átvették az alban királyról szóló tudósítást és sehol nem keresték, hogy az honnan származik.

Scitovszky Béla belügyminiszter: Pedig azt jó volna tudni!

Rassay Károly arra kéri a kormányt, hogy adja vissza az egzisztenciáját azoknak, akikre nézve a kolportázs jog megvonása halált jelent.

Az eltévelyedettekkel szemben a törvényt kell alkalmazni

Scitovszky Béla belügyminiszter még egyszer kijelentette, hogy teljesen törvényes alapokon jött el, sőt a méltányosság elve alapján intézkedett a két lappal szemben. Ezek a lapok nemcsak külpolitikai érdekeinket sértették, hanem külpolitikai szempontokon keresztül a belső rend kárára is voltak. Az intézkedések, amivel a lapokkal szemben eljár, törvényesek voltak, de ezenkívül méltányos is volt, mert hiszen a törvény idevonatkozó szakasza szerint végleg be kellett volna tiltani mind a két lapot és ő csupán a kolportázs jogát vont meg a lapoknak. A sajtó mindig tudta hazafias kötelességét, de ha vannak eltévelyedések, akkor ezekkel szemben a törvényt kell alkalmazni és a kormány élni is fog törvényadó jogával. (Helyeslés.)

Egyébként, ha megfelelő garanciát lát a két lapnál, hogy a jövőben ezekben a kérdésekben megfelelő magatartást tanúsítanak, megkeresi a módot arra, hogy intézkedéseit enyhítse. De ha nem találja meg ezeket a garanciákat, a rendelkezéseit fenn fogja tartani, mert azért vannak felelős helyen a kormány tagjai, hogy az állam érdekeit megvédjék. (Helyeslés és taps a jobboldalon, zaj a baloldalon.)

Rassay Károly nem tartja elfogadhatónak a belügyminiszter érvelését. A Magyar Hétfő-ben közzétett külpolitikai értesülést cáfolattal el lehetett volna intézni, amelyben a kormány kijelenti, hogy nem folytatott külpolitikai tárgyalást.

Scitovszky Béla belügyminiszter kijelenti, hogy Rassay Károly tévedésben van a Magyar Hétfő cikkével kapcsolatban, mert azok a tárgyalások, amelyekre ő céloz, tényleg nem történtek meg.

A Ház a miniszter választ tudomásul vette és ezzel az ülés felhát órákor véget ért.

Letartóztatott pénzhamisító banda

PÉCS, márc. 11.

(A Budapesti Hírlap tudósítójának telefonjelentése.) Az elmúlt hónapban nap-nap után sorozatos följelentések érkeztek az ügyészségre, hogy Baja környékét elárasztották hamis egy-, két- és ötpengősökkel, valamint 50 filléresekkel és kétdinárosokkal. A nyomozás során, mint a Budapesti Hírlap is megírta, letartóztatottak Szirákovics Mátyas hercegcsán-tói napzámóst. Az eddigi nyomozás adatai újabb letartóztatásokat tettek szükségessé és így kedden bekísérték a pécsi királyi ügyészségre Szirákovics Mátyasón kívül Defecár Istvánt, Löw Ferencet és feleségét, Szabó Józsefnét, Huszti Andrást és feleségét, akik a pénzhamisítás előállítását költségeit fedezték, Patarik Jeromos erdőrt, akit néhány esztendővel ezelőtt egyszer már pénzhamisításért elítéltek. Patarik akkor a pénzhamisító gépeket elásta. Ezeket a gépeket szerezte meg a pénzhamisító-társaság és így Patarik is kénytelen volt a pénzhamisításban ismét szerepet vállalni. Az ügyet Hrabosy királyi ügyésznek osztották ki. A kihallgatások folytak.

HA VENNI VAGY ELADNI AKAR HIRDESSEN A B. H. PROHIRDETÉSÉBEN